

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemana velja:

Za celo leto predplačan 15 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl., za jeden mesec 1 gl. 40

V administraciji prejemana velja:

Za celo leto 12 gl., za pol leta 6 gl., za četrt leta 3 gl., za jeden mesec 1 gl.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gl. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserte) vsprejema upravništvo (in ekspedicija v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 84.

V Ljubljani, v petek 12. aprila 1895.

Letnik XXIII.

VABILO

javnemu shodu,

katerega priredi

katol. slov. društvo za radoljiški okraj

v sredo po Veliki noči dne 17. aprila

pri sv. Duhu ob bohinjškem jezeru.

Vspored:

1. Ob 9. uri prva sv. maša, potem pridiga in po pridigi druga sv. maša.

2. Ob 10. uri začetek shoda, pri katerem se bo razpravljalo o posvečevanju nedelj in praznikov glede na lov in hribolastvo, o sadjereji, o umnem gospodarstvu, o zvezi sirarskih podružnic in o posameznih navseh in predlogih.

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Pred Košutom na — kolenih.

Ni minulo še petdeset let, ko je stari Košut sklical svoje verne v Debreczin, kjer so izrekli na revolucijskem zboru, da so Habsburžani za večne čase oropani krone sv. Štefana in za vselej izgnani iz Ogerske. Za ta uporni čin je Košut dobil zasluženo kazen. Bil je izgnan iz domovine, od koder je hotel prognati svojega zakonitega vladarja.

Košut je umrl v prognanstvu, toda uporni duh na Ogerskem ž njim ni umrl. To je pokazala zadnja volitev v ogersko zbornico v Tapolczy, kjer je sin starega upornika Košuta, mladi upornik Franc Košut, zmagal proti vladnemu kandidatu z večino 140 glasov.

Ta volitev je značilna za ogerske razmere. Ni se sicer bati, da bi mladi Košut s svojo nadarjenostjo ali s svojo zgovornostjo čudeže delal v ogerski zbornici, kajti od svojega očeta je podedoval le ime brez duha. Vendar značilno je, da sedi v ogerski zbornici sin najstrastnejšega sovražnika Avstrije in nje vladarja.

Sedanja liberalna vlada se je s tem pokazala popolno košutovsko, kajti ako je imela dovolj moči, zabraniti izvolitev kandidata ljudske stranke v Nitri, tedaj bi bila še veliko boljše priborila proti Košutu večino vladnemu kandidatu. Tega pa ni storila zato, ker simpatizuje po svojih načelih z neodvisno stranko in ker ž njo tudi tvori v zbornici večino za-se. Kar namreč neodvisna stranka zahteva glasno in javno, to zahteva tudi vladna liberalna stranka; seveda tega ne pové na vsa usta, ker bi se sicer ne mogla obdržati na krmilu. Obema strankama je namreč vodilo — liberalizem, ki se povsod v raznih oblikah bori proti cerkvi, prestolu in ljudstvu ter skrbi in dela jedino le za svoj žep. Zaradi tega vidimo, da ima vlada v neodvisni stranki najzvestejše sotrudnike v svojih proticerkvenih težnjah.

Košut je sedaj prva oseba na Ogerskem, pred katero je ondi vse na kolenih. In kedo je ta Ferenc Kossut? Duševna ničla brez duha in brez značaja, delničar bank, kjer ni nič dela, a veliko jela, človek, ki nosi samo ime svojega očeta — upornika. To je sedaj genij ogerskega naroda, ki je obnemogel duševno in gmotno v verigah oderuškega liberalnega kapitalizma.

In zakaj so Ogri tako propadli? Zato, ker so se v zadnjih 50 letih popolnoma ločili od svojih zgodovinskih tradicij, katere so: Marijansko kraljestvo s krono sv. Štefana! Na mestu krščanskega znaka pa prevladuje že davno na Ogerskem narodni šovinizem, o kakeršnem sploh drugi ljudje niti pojma ne moremo imeti. Od tod izvirajo ona nasilstva,

s katerimi Ogri že toliko časa kruto tlačijo in nečloveško preganjajo druge narodnosti pod krono sv. Štefana.

In vsa ta brezvernost, breznačelnost, ves ta narodni šovinizem, vse te krutosti in krivičnosti so sedaj nekako legitimovane v izvoljenem poslancu Francu Košutu.

Ogrom skoro ni verjeti, da bi se v kljub takim dogodkom odprle oči. Toda kaj hočemo, ako se niti vladi ne odpró, ki bi imela čuvati red in pravičnost. Na kolenih je Ogerska pred Košutom, za to ker neče vkleniti svojih kolen pred Križanim. Tako pa ni le na Ogerskem, tako je povsod, kjer so se narodi ločili od krščanstva, kjer vlada le veliki petek, a ljudje nočejo, da bi mu sledilo tudi z vrnitvijo h krščanstvu duševno in gmotno vstajenje!

Politični pregled.

V Ljubljani, 12. aprila.

Koalicija po dunajskih mestnih volitvah. O koaliciji se je preje povsod na vsa usta trdilo, da nikakor ne pomenja kake zveze in da ostane razmerje strank mej seboj popolnoma neizpremenjeno in da svojih načel posamezne stranke nikakor ne opusté. — Zanimivo je, kako si sedaj razlagajo koalicijo liberalci. To, kar smo mi vedno povdarjali, da je namreč koalicija največ zato, da podaljša liberalizmu smrtni boj, se sedaj vidi jasno kot beli dan. „N. Fr. Pr.“ in vsa druga trobila liberalne levice pozivljejo dan za dnevom z vso odločnostjo vlado, naj smatrajo dunajske razmere za važno državno vprašanje in naj branijo liberalce. Vlada mora poseči vmes, pravijo, ker sicer je koalicija v nevarnosti. Razžene naj sedanji mestni zbor in naj razpiše nove volitve; tedaj naj pa z vso silo pritiska, da se izvolijo liberalci. Če druge grožnje ne pomagajo, naj pa poskusi — z bajoneti; saj je

LISTEK

Hermes in Haron.

(Sestanek v podzemlju. — Spisal I. H.-c.)

(Konec.)

II.

Haronova koča je kakor njegov biton. Stene so skladbe večjih ali manjih kamenov, in vsak, ki bi moral vstopiti, bi imel čuvstvo, da se bo kar vse nanj podrlo. Na štirih voglih čepi nizka, poveznjena streha, ki na vseh koncih kaže suha rebra.

Hermes in Haron vstopita. Ker so podboji nizki, se mora prvi globoko pripogniti. Stopivši čez prag se zopet vzravna. Opazil ni, da si je Haron napravil strop le tako visok, da se je mogel sam pod njim prosto gibati. Ker pa je Hermes višjega stava, treščil z glavo ob strop, da se mu kar stemni in hkrati zasveti pred očmi in se izpodtakne ob ropotiji, ki je ležala v tem prostoru.

Haron brzo izgine skozi odprtino v zidu, ki je na levi strani mejil to vežico. Za njim zleze tudi Hermes, toda sedaj bolj oprezno, kakor poprej. Onstran še le je pravo bivališče Haronovo.

V jednom kotu stoji težka z železom obita škrinja, v drugem borno ležišče, v tretjem s kame-

nov zloženo ognjišče, več pohištva pa stari brodar nima. Skozi dvojico lukenj, napravljenih v steno, prihaja mračna podzemeljska luč noter ter slabo razsvetljuje sobico.

Haron sede na škrinjo, kakor bi hotel stražiti svoje obole, katere je nemara hranil va-nji. Hermes pa sede njemu nasproti za kamen ob ognjišču.

„Kako je vendar vse to prišlo?“ izdihne starec.

„Izpodrinil nas je bog kristijanov.“

„Kdo-o?“

„Bog kristijanov.“

Haron pa odmajeva z glavo. Kako bi tudi kaj takega izvedel v podzemlje.

„Bilo je,“ začne mu Hermes stvar pojasnovati, „kmalu potem, ko si prepeljal dušo prvega rimskega cesarja. V deželi Palestini je živel takrat mož, ki je razglašal čuden nauk in izvrševal velika dela. Nazivljali so ga preroka iz Nazareta, sam pa se je imenoval Krista sinu božjega. Večkrat sem opozoril druge bogove v Olimpu na tega nenavadnega moža. A vsakokrat so se posmehnili, češ, ta nam že ne bo nevaren.“

Videl sem tudi tega moža smrt. Največji grški junak Heraklej je zadnje trenutke na zemlji, ko se je iz srajce Dejanizine otrov razlil po njegovih žilah in so mu smrtné bolečine razdevale ude, rjovel in bil in klatil okolo sebe, da je vse pobegnilo od njega.

Potem pa je šel na goro Eto in se na vrhusežgal. Čisto drugače pa je umrl ta mož. Ravno tedaj sem šel mimo jeruzalemskega mesta, nesoč Zenova naročila. In ustavil sem peruti in ga videl, kako je visel na križu in mirno trpel kot pravi junak. Okolo njega pa je divja tolpa skakala in vriščala, da so me zabolela ušesa. . . .

Z njim pa nikakor ni umrl njegov nauk. Kmalu po njegovi smrti so se njegovi učenci razkropili na svetovne strani raznašat njegove besede. Starodavne Atene, lahkoživni Korint, celó ponosita Roma je kmalu imela med svojimi zidovi pristaše novega boga.

Za nas niso bili odnošaji takrat posebne ugodni. Stara vera je bila otrpnila. Nikdo se ni več prav bal ne Zenovega strela ne Apolonove pušice ne Pozejdonovega trizoba. Le še kak bore seljak je s pravim zaupanjem molil k nam in prosil naše pomoči. Kar pa je bilo mogotcev in omikancev, so nam sicer še prinašali žrtev iz navade, a živeli so tako, kakor bi ne bilo ni jednega boga več na Olimpu. Človeški rod je bil zmeden in nemiren, ljudje so koprnili po nekem novem. . . .

Ko smo opazili, da so ljudje jeli sprejemati novo vero in bi nam ta potemtakem lahko postala nevarna, začeli smo zoper njo boj. Bil je to dolg in hud boj.

vojna po željah liberalcev tudi samo za to, da ohrani nje in njihove z delnicami in srečkami nabasane Wertheimerice. Brez značajni poljski „Przegľad“ piše tako, kot „N. Fr. Pr.“ Vtepala se bo še Poljakom ta cinična, koristolovna politika. Sedaj vladajoča poljska stranka bo šla kakor — liberalci in njeno javkanje bo prav tako brezuspešno, kakor je sedaj javkanje poparjenih dunajskih židov.

† **Škof dr. Schopper.** S smrtjo škofa dr. Schopper-ja izgubila je katoliška cerkev na Ogerskem jako veliko. Kot 77letni, zelo bolehen starček udeležil se je še zadnjega za cerkev prevažnega zborovanja v gospodski zbornici, toda žalibog ni mogel tu dovršiti svojega posla, bolezen ga je silila v posteljo in ta bolezen ga je sedaj pokopala, ravno v trenutku, ko je potreba moža, ki se energično poteguje za pravice sv. cerkve. Rešitev Ogerske iz rok liberalizma bila mu je vedno in jedino pri srcu in zato se je vsestransko potegoval. Da pa njegovo delovanje ni bilo brezuspešno, dokazujejo premnogi in neštivilni katoličani okrog mrtvaškega odra, kažejo vstanove in dobrodelne naprave, s katerimi si je ovekovečil svoje ime. V vseh svojih delih bil je jako natančen in varljiv. Gotovo je zadobil pri Bogu za svoj izvanreden trud zasluženo plačilo.

Politika na prištici. Mnogo pišejo v zadnjem času ogerski liberalni listi o jezuita Findenika postnih govorih v Požunu. Nesramno lažejo, da je cerkveni govornik zlorabljal prižnico, napadal primasa, priporočal anarhizem itd. In vendar na vsem tem ni nobene resnične besede. Res je sicer govornik oestro šibal sprijeno javno življenje na Ogerskem, kazal, kako da sedaj ondi sila več velja, nego pravica, in da celó taki, ki so besedo dali, truditi se za pravico, vlečejo z mogotci tega sveta. Tak šum so zagnali liberalni listi, da je bil jezuit Findenik odpoklican iz Požuna. — Ako hočemo umeti to kričanje lože proti cerkvenim govornikom, ne smemo pozabiti, da ogerska vlada pripravlja poseben postaven načrt, v katerem se določi kot nov kaznjiv prestopok: Politična agitacija duhovno v. — S pomočjo te točke bode imela vlada polno oblast nad duhovniki in lahko ji bo, vsakega nevedčega ji duhovna za nekaj časa spraviti v ječo. Za taka ojstra zakonita določila pa treba materijala. In za tak materijal skrbé liberalni listi s kričanjem o zlorabi prižnice v politične namene.

Francija ima, kakor že znano, boj s prebivalstvom na velikem otoku Madagaskarju na vzhodni strani Afrike. Že mnogo let se trudijo francoske vlade, da dobé ta obširni otok v svoje roke. Nedavno so dobili Francozi povod, da so poslali močno armado proti kraljici, ki vlada divje rodove na otoku. Francoska vlada je zasela dva važna kraja: Majengo na severozapadnem obrežju in Tamatave na vzhodu otoka. Diego Suarez so bili Francozi že pred leti zaseli ter ondi ustanovili naselbino. Iz Majenge hočejo Francozi napasti Tananarivo, glavno mesto na otoku. Domača armada je sedaj v veliki zadregi, ker angleški polkovnik Shervington, ki je bil prevzel poveljništvo proti Francozom, se je sprl z domačimi in najetimi tujimi častniki ter odpotoval. S tem so domačini že hudo tepeni.

Vsi bogovi smo se bojevali na vso moč. Kjer nismo zmogli s kruto silo in krvavim zatiranjem, tam sta morala pomoči kletev in zasmeh in kjer ni vspela moč duhá, tam smo zanetili človeško strast, gnjev in pohotnost.

A vse zaman. O čemer se začetkoma nobenemu ni niti sanjalo, se je zgodilo: Po tristoletnem boju nas je porazil oni čudni bog, kateremu je nekdanji lastni, toliko zaničevani judovski rod obrnil hrbet. Cesar Konstantin je mesto starih bogov, kateri so osnovali rimsko državo in jo proslavili, uvedel čenje onega križanega boga.

Izmed njegovih naslednikov je še bil cesar Julijan naš goreč čestilec ter se mnogo trudil, da bi obnovil našo slavo, toda brezuspešno. Naš poraz je bil dogotovljen. Jedenkrat je še bila visoko zaplapolala luč in potem ugasnila. Julijan je umrl z obupom v srcu. Na Olimpu pa smo bogovi dremali in zaspali.

Bolesten vzdih se po teh besedah razlegne po sobici. Izvil se je iz prs starega brodarja, ki je izgubil zadnje upanje, da bi se še kdaj pomnožil kupček njegovih obolov.

„Vera v Krista“, povzame zopet Hermes, „se je razširila daleč preko mej rimske države in se med narodi utrdila. Ljudje so se je trdno oklepali in

Slovstvo.

Glavna skupščina arheološkega društva. Iz Zagreba.

Že so minola štiri leta, odkar nas je zapustil za našo arheologijo najzaslužnejši učenjak prof. Šime Ljubić, ki je bil seveda tudi duša hrvatskega arheološkega društva ter vrednik in glavni sodelavec časopisa arheološkega, „Vjestnika“. Prenehale so vsakoletne skupščine tega društva in tudi „Vjestnik“ ni več izhajal. Letos se je to društvo zopet obudilo ter 25. marca obdržavalo glavno skupščino pod predsestvom gospoda Ivana Tkalčića. Na tej skupščini se sklene, da se začne zopet izdajati „Vjestnik“, za kateri list je vlada namenila 600 gl. letne podpore. Vredništvo lista je prevzel sedanji kustos arheološkega muzeja, prof. dr. Brunšmid. Ob enem se je sklenilo, da bode tudi to društvo zastopano na budimpeštanski razstavi, a vodstvo pri tem poslu se izroči dr. Brunšmidu.

Ker je v poprejšnjih letnikih „Vestnika“ nagomilano vrlo mnogo arheološkega gradiva, poverjeno je prof. Paviću, da sestavi točen indeks vseh letnikov, kar bode za vse starinoslovce in prijatelje zgodovine prav koristno delce. Po predlogu vseučilišnega knjižničarja Kostrenčiča se sklene, da se bodo v „Vestnik“ sprejemale razun arheoloških razprav tudi drugi kratki zgodovinski spisi in pa forkloristika, ki se pri nas le vse premalo goji. Financijalno stanje društva sicer ni sijajno, vse premoženje iznaša 5169 gl., pa bi se brez podpore vladine „Vestnik“ prav težko izdajal. Za predsednika društvu je izbran odelni predstojnik dr. Izidor Kršnjavi, ki je sam dober arheolog, pa je nade, da se bode z njegovo podporo zopet ojačilo. Vrlo utešljiva je izjava novega predsednika, da hoče delokrog tega društva razširiti ter z deželno podporo vzdrževati starinske spomenike naše prošlosti, ki so dozdej žalibog v resnici le preveč propadali. Ta izjava je vrlo važna, a arheološko društvo kakor tudi predsednik njegov si bode stekel v tem pogledu mnogo zaslug, da se nam ohranijo vsaj še ostanki naše davne prošlosti. Kasno smo se sicer lotili posla, ali bolje je enkrat nego nobenkrat.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 12. aprila.

(Velikonočne procesije) vrše se jutri po nastopni vrsti: Ob 3. uri popoldne bo Vstajenje pri Uršulinah, ob 3/4. uri pri oo. frančiškanih, ob 1/4. na 5. v stolnici, ob 5. uri v Trnovem in pri sv. Petru, ob 6. uri pri sv. Jakobu in v bolniški cerkvi na dunajski cesti, v nedeljo zjutraj ob 4. v cerkvi Jezusovega srca.

(Potovanje v Loreto-Rim-Padovo.) Predsedništvo katol. družbe za Goriško razpošilja poseben oklic za potovanje v Loreto-Rim-Padovo. Vlak odide z Gorice dne 25. aprila. Kedor se želi vdeležiti romanja po suhem, oglasi naj se v ta namen do 18. aprila v Gorici pri osnovalnem odboru, Nunske ulice št. 14. Vozna cena v Loreto tje in nazaj velja v 3. razredu 8 gl. 13 kr., za Loreto-Rim (tje in nazaj) 12 gl. 45 kr., skupaj 20 gl. 58 kr. Nad-

ljubili svojega boga, kakor mi nismo bili nikdar ljubljani. In bili so srečni

To navdušenje pa je počasi ginevalo, ko so se ljudje jeli pridneje poprijemati spisov naših velikih mož. Slep pevec Homer, ki je pa preveč božjih tajnosti razkril ljudem in se mora zato večno kesati v Tartaru, in dela drugih slavni mož grških in rimskih, kojih duše si nekdanj sprejel v čoln, so se jela prebirati s prej nepoznano temeljitostjo in vstrajnostjo. Ljudje so uvidevali, kako prijetno je bilo življenje za časa našega vladanja. Začeli so tako živeti. V tem pa so prišli navskriž s svojim bogom.

Krščanska vera se je razcepila v več delov. Ločeni deli od svojega postanka sem mrzijo in sovražijo deblo, iz katerega so izrasli. To pa samo sebe imenuje jedino pravo katoliško vero, ki ima glavni sedež v stari Romi, ki je bila nekdanj naš ponos.

Pa tudi vlastni sinovi in hčere so vzdignile roke proti materi in bi jo najraje kar spravile s sveta. Od dne do dne je raslo število zaprek in nasprotnikov te vere. Vsa sredstva, ki so nekdanj nam služila v boju zoper njo, so se zopet uporabljala.

Večkrat sem se uveselil, češ, zdaj in zdaj bo konec te naše najhuje sovražnice. Pesniki so še z navdušenimi besedami opevali nas stare bogove in hrepeneče želeli nazaj naših časov. Večkrat se mi je

škof goriški s posebnim pismom z dne 2. aprila priporočajo to potovanje, ki je namenjeno v prvi vrsti za Goriško nadškofijo.

(Slovenska velikovška šola.) Pripravljalna dela za zidanje prepotrebne slovenske šole Ciril-Methodove družbe dobro napreduje pod vodstvom vč. gospoda župnika Fr. Treiberja. Med kmeti kaže se mnogo zanimanja in z veseljem dovažajo razno blago. — Da bi le tudi poziv slavnega družbinega vodstva našel odmev po vsem Slovenskem, da bi se Slovenci sedaj ob praznikih spominjali velikovške šole in ji za piruhe naklonili bogate darove! Bog daj!

(Občinske volitve na Koroškem.) Piše se nam: V občini Libuče pri Pliberku je zmagala zopet slovensko-katoliška stranka. Dobro! — Slabo pa je šlo v občini Svetna vas (Št. Janž) v Rožu, kjer je zmagala s skrajnim terorizmom nemčursko-liberalna stranka. Liberalci delali so prav po ogerskih vzorcih, a la Nitra, hoteč posnemati „odločnega“ Tarnoczyja. Veliki nemčurji Krassnigg, vodja To-beitz in učitelji delali so s strašnim pritiskom na odvisne volilce. Pri volitvi sami zabranil je samo vladni komisar, da niso zavrgli vsa slovenska pooblastila. Nasprotniki pa so hoteli voliti tudi za — mrtve!! Zmagali so liberalci v III. razredu z 59 glasovi proti 40, v II. s 17 proti 18. V odboru so 3 fužinski delavci, 5 odvisnih kmetov in le 4 neodvisni kmetje. In tak odbor bode odslej gospodoval občanom! — Liberalci, na čelu jim kramar Paar in učitelj (teh nikjer ne manjka!) so bili vložili zoper obč. volitev v Globasnici, kjer so bili sijajno zmagali Slovenci, protest. Mislili so, da se jim pri prijateljski deželni vladi ne more ponesrečiti, a kar niso pričakovali, so vendar le dobili, namreč — dolg nos! Postavili so v svoje pismo 5 ugovorov, pa deželna vlada je z odlokom od 22. marca t. l. št. 2971 štiri točke kratkomalc zavrnila, češ, da ni se vršilo v tem, kar naštevajo tožitelji, nič nepostavnega. Samo jedno točko je pripoznala vlada za opravičeno, ker bi pa dva glasova, za koja je šlo v pritožbi, nikakor ne bila predru-gačila volilnega izida, je vlada zavrgla vso pritožbo! Gosp. kramarju Paaru in njegovim prijateljem pa to od srca privoščimo!

(Iz Idrije), 10. aprila. Danes popoldne po cerkvenih molitvah spremili smo v žalnem sprevedu k sv. Križu blago gospo Alojzijo Jeglič roj. Gnezda, soprogo našega c. k. gospoda davkarja. Spreved bil je veličasten; mladenči katoliške delavske družbe nosili so vence, c. kr. pazniki so svetili, čitalniški pevci pa so zapeli žalostinko: Nad zvezdami. Ranjka gosa trpela je več nego 4 leta strašne bolečine, sušil se ji je mozeg v hrbitišču. Pretresljivo bilo je videti, kako ginjevajo moči prej jako krepki in močni gospej, polagoma odpovedali so ji vsi udje svojo službo, a v vsej svoji skrajni onemoglosti bila je popolno vdana v Božjo voljo. Res da si je želela zdravja, a bila je lepo pripravljena tudi na smrt. Ranja gosa bila je rojakinja idrijska, silno blagega srca in zelo izobražena; upamo da je šla skoz križ in trpljenje — naravnost v večno presrečno življenje. Naše najiskrenejše sožalje preblagemu gospodu so-progu! Naj bode zagotovljen, da njegova ljubezen,

porajalo upanje, da bo vendar jedenkrat možno stresti Zena iz trdnega spanca. Pa katoliška vera je odbila vse sovražne naskoke in še živi. . . .

Nasprotstvo do te vere je priklopelo do vrhunca. Sedanjí vek je v marsičem sličen dobi rimskih imperatorjev. Človeštvo je razburjeno in nepokojno, ker se je odvrnilo od boga in zavrglo božje zakone. Ljudij se je lotila občna nezadovoljnost. Velika množica mora vse moči napenjati za bore košček kruha, majhna manjšina pa tiči v pesti denar in oblast.

Ko je nekdanj nevarnost takih odnošajev narasla do vrha, ji bogovi nismo bili več kos, temveč smo pod njeno silo izginili s površja. Pri tej veri pa je baš obratno: čim večja je nevarnost, tembolj se je ljudje oklepajo. In uprav dandanes, ko je opasnost velika in težko najti pomoči, se jih veliko zopet zateka v naročje te vere pričakujoč jedino od nje spasa.

Mej tem razpravljanjem je Haron, ko je videl, da mu je zaspal slednji up, tudi sam zadremal. Glava se mu je parkrat zazibala na levo in desno in potem vedno bolj lezla mej kolenu.

Hermes pristopi k starcu, prime ga z desnico pod kolenu in levico pod roki ter ga položi na ležišče. Nato pa ostavi kočico, natakne si peruti ter se vzdigne s podzemlja.

potrpežljivost in občudovanja vredna požrtvovalnost do ranje gospe so zlasti biseri, katerih ta svet ne zna in ne more nikdar dovolj ceniti!

(Za pripravniki dom) so darovali: Prof. Klemenčič Josip 50 gld., Tavčar Frančišek iz St. Jošta 2 gld., Vesela družba v St. Rupertu 2 gld. 50 kr., prof. dr. Dolenc Josip 15 gld.

(Volilo.) Dne 1. t. m. v Pragi umrla vdova Stampf-ova je volila mej drugim 3000 gld. za zidanje nove cerkve v Kočevji.

(Sklep misijona) v mariborski stolni cerkvi je bil 10. t. m. izredno slovesen. Pridigal je č. o. H. Abel o misijonskem križu in navzočim podelil papežev blagoslov. Nato so preč. g. stolni župnik izrekli zahvalo za sv. misijon Bogu, mil. knezoškofu, č. misijonarjem, duhovščini in župljanom. Konečno je bil blagoslov s „Te Deum“.

(Ptujski okrajni odbor.) Dne 8. t. m. so bili voljeni gospodje: Jožef Zelenik načelnikom, notar Simon Ožgan njegovim namestnikom, in Mihael Brenčič, č. o. Klement Salamun, Anton Gregorič, Martin Kranjc ter Andrej Jurca odborniki.

(Č. g. župnik Ivan Kapler) se je odpovedal župniji Olimje.

(Iz Knežaka) 11. aprila: Na Juršičah Knežke fare se je dne 4. t. m. ob štirih zjutraj vnelo v kuhinji posestnika Matije Zadel št. 8. Ogenj so k sreči zadušili; a hujša nesreča je zadela domače. Spali so v zraven ležeči sobi; prasketanje ognja vzbudi iz sna gospodarja, brzo skliče svoje speče otroke, da si skozi plameni zubelj rešijo življenje. — Pri tem so se hudo opekli, gospodar, 17letna hči Marija in 10letna Jožefa. Zadnja je že umrla, starejša Marija bori se zdaj mej življenjem in smrtjo, težko da okreva. Le oče je bolj iz smrtne nevarnosti.

(Dar.) Hranilnica v Radovljici je prvi žrebjarški zadrugi v Kropi darovala 40 kron. Bog plačaj!

(Politiška upravna prememba.) Finančno ministerstvo je odredilo ločitev občin tržiškega davčnega urada od mérskega okraja kranjskega in istih vtelesitev ali priklapljenje k radovljiškemu morskemu okraju.

(Obiskovanje božjih grobov) pričelo se je večeraj po ljubljanskih cerkvah vsled nad vse lepega vremena v ogromnem številu, in cerkve bile so še ob 10. uri zvečer polne pobožnega občinstva. Izvestno bode tudi danes dalo duška svoji dnevu primerni pobožnosti.

(Vode upadle.) Te dni došla so od vseh strani z dežele vesela poročila, da so večji in mali potoki povsodi zopet v normalnem stanju, zajedno pa se kaže tudi škoda, ki jo je povodenj tu in tam povzročila: na cestah, potih, poljih in sadnih vrtih. — Mnogo trpela so vsled zime in povodnji oziminska žita, kajti mnogo je splesnevalo in pozeblo!

(Za železniški načrt Rudolfovo - Brežice) je trgovinsko ministerstvo rudniškemu lastniku g. Kajetanu Fabru na Dunaju podaljšalo njemu podeljeno predbežno koncesijo še za šest mesecev. Železnica z ozkim normalnim tirom je namerjena iz Rudolfovega preko Kostanjevice, Cerklje itd. do postaje Brežice.

(Biki plemenjaki.) Deželni odbor kranjski oddal bo koncem meseca aprila t. l. nekoliko bikov plemenjakov belanske (cikaste) pasme občinam in če bi se teh ne zglasilo zadostno število tudi zasebnim živinorejcem proti povračilu polovice stroškov, nastalih po nakupu bika. Dotične prošnje predložijo naj se do 18. aprila t. l. deželnemu odboru.

(Vsled naraslega prometa na južnem kolodvoru) odredilo je glavno ravnateljstvo južne železnice v notranjih prostorih tega poslopja nekatere spremembe in sicer: za oddajo osebnih vozniških listov za vse stekajoče se proge otvorila se bode še jedna blagajna ozir. oddelek. Nadalje se bode prostor, odločen za izhod popotnikov na dvorišču tovornega oddelka primerno razširil in proti slabemu vremenu zavaroval in se bode zatem tudi odredil prostor za čakajoče občinstvo. Vse te spremembe izvršile se bodo tekom meseca maja letos. — Za ugodno rešitev oziroma odstranitev teh nedostatkov gre v prvi vrsti zasluga gosp. postajinemu načelniku južnega kolodvora Evg. Guttmannu in nekaterim drugim merodajnim faktorjem.

Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani.

Javne seje vršivše se dne 9. t. m. pod predsedstvom zborničnega predsednika Ivana Perdana in v navzočnosti c. kr. vladnega svetnika Josipa Dralka vdeležili so se nastopni zbornični člani: Baumgartner Ivan, Dogan Ivan, Dolenc Oroslov, Hren Fran, Lenček Alojzij, Omersa Fran, Pollak Karol, Rebek Josip, Skaberne Avgust, Souvan Fr. Ks., Staré Feliks in Žitnik Jernej.

Zbornični predsednik otvori sejo in imenuje overovateljema zapisnika zbornična svetnika: Baumgartner-ja in Omersa. Potem naznani dopis gospoda c. kr. dež. predsednika, glasom katerega je Njega c. in kr. Apostolsko Veličanstvo za čutila izražena mu najudaneje od zborničnega predsedstva povodom smrti Njega c. in kr. visokosti presvitlega gospoda nadvojvode Albrehta blagovolilo sporočiti dati Najvišjo zahvalo za sočutje in zvesto udanost.

Nadalje naznani dopis gospoda c. kr. dež. predsednika, s katerim je trgovinski minister potrdil zopetno izvolitev zborničnega predsednika in podpredsednika in naznanje vzel zopetno izvolitev provizornega predsednika zborničnega.

1. Zapisnik zadnje seje se odobri.

2. Zbornični tajnik poroča, da je c. kr. deželna vlada poročilo c. kr. okr. glavarstva v Kamniku z dne 4. decembra 1894 in izjave ondotnih občin zaradi preskrbitev prostorov, oprave, kurjave, snaženja in postrežbe za slamopletarske učne tečaje kakor tudi zemljišč za napravo vzornih nasadov, poslala zbornici na vpogled in v poročilo in da se je ob enem z ozirom na to, ker je tudi v občini Cerkljanski okr. glavarstva Kranjskega slamopletarstvo kot domači obrt razširjen in se, kakor tudi ondotni morodajni krogi zanimajo za to zadevo, potom okrajnega glavarstva v Kranji povprašalo to občino, če bi prevzela navedene stroške.

Iz poročil občin in iz poročila okr. glavarstva v Kamniku je povzeti, da so se občine Brezovice, Dolsko, Drtija, Zlatopolje, Jhan, Spodnje Koseze, Lukovica, Moravče, Prevoje, Rafolče, Rova, Depalvas, Domžale, Loka, Mengiš, Radomlje, Šmarca, Kamnik (pogojema) in Trzin izrekli, da prevzamejo stroške za preskrbitev prostorov, za učne tečaje o slamopletarstvu in le občini Domžale in Trzin sta pripravljene dati tudi zemljišča za vzorne nasade. Druge občine niso ničesar obljubile deloma za to ne, ker se v njih ne pečajo s slamopletarstvom, deloma zaradi stroškov ne.

Po mnenju c. kr. okr. glavarstva bi ne preostajalo drugo, če bi hoteli dovoljen uspeh doseči, da bi dežela samo na sebi neznatne stroške za preskrbitev prostorov za pouk preskrbela in bi plačevala najemnino za posamezna vzorna zemljišča.

Z nadaljnjimi dopisi z dne 17. decembra 1894, 1. in 4. januarja 1895 vpslale so se zbornici izjave občin Mekine, Dol in Cerklje, od katerih občina Cerklje naznanja, da bo prostore in opravo za pouk in vse drugo potrebno preskrbela. Občini Mekine in Dol pravita, da ne prevzameta nobenih stroškov, slednja s pripomnjo, da naj stroške učenci in učenke sami plačajo. (Dalje sledi)

Narodno gospodarstvo.

Zemljiščno-davčni kataster.

(Spisal državni poslanec Fr. Povše.)

(Dalje.)

III. Vinogradi.

1. Cela država: ima 431.523 oralov, od teh čisti katastralni prinos 4,062.027 gld. (na oral 9 gld. 01 kr.).

2. Kranjska: ima 20.212 oralov, od teh čisti katastralni prinos 122.252 gld. (na oral 6 gld. 05 kr.).

3. Štajersko: ima 59.179 oralov, od teh čisti katastralni prinos 784.203 gld. (na oral 13 gld. 25 kr.).

4. Primorsko: ima 96.061 oralov, od teh čisti katastralni prinos 529.808 gld. (na oral 5 gld. 51 kr. in sicer Goriška: na oral 10 gld. 58 kr. Istra 4 gld. 32 kr.).

5. Tirolsko: ima 21.852 oralov, od teh čisti katastralni prinos 417.614 gld. (na oral 19 gld. 11 kr.).

6. Niže Avstrijsko: ima 69.011 oralov, od teh čisti katastralni prinos 1,373.812 gld. (na oral 19 gld. 91 kr.).

IV. Gojzdi.

1. Cela država ima 16,990.481 oralov, od teh čistega prinosa 20,935.984 gld. (na oral čistega prinosa 1 gld. 23 kr.).

2. Kranjsko ima 768.612 oralov, od teh čistega prinosa 470.931 gld.

3. Koroško ima 793.917 oralov, od teh čistega prinosa 539.388 gld. (na oral 68 kr.).

4. Češko ima 2,619.321 oralov, od teh čistega prinosa 6,742.154 gld. (na oral 2 gld. 57 kr.).

5. Niže Avstrijsko ima 1,179.533 oralov, od teh čistega prinosa 2,840.862 gld. (na oral 2 gld. 41 kr.).

6. Primorsko ima 406.129 oralov, od teh čistega prinosa 450.034 gld. (na oral 1 gld. 11 kr.).

7. Dalmacija ima 663.399 oralov, od teh čistega prinosa 117.296 gld. (na oral 18 kr.), itd.

V sledeči tabeli podajem pregled, za koliko se je pri katasterski uravnavi l. 1881 več zemljiščnih parcel našlo več.

Na Kranjskem: 20.529 oralov njiv: 14.409 oralov travnikov, 3579 or. vinogradov, 67.887 oralov gojzdov, 10.245 oralov vrtov; manj pa: 107.094 pašnikov in planin.

Na Koroškem več: 9330 oralov njiv, 63.656 or. gojzdov, manj: 1260 or. travnikov, 15.199 oralov pašnikov in planin.

Na Štajerskem več: 25.209 or. njiv, 13.495 or. travnikov, 36.044 or. vrtov, 4591 or. nogradov, 102.100 or. gojzdov, manj: 130.840 or. pašnikov in planin.

V celi državi (izvzemši: Galicijo) več: njiv 500.918 oralov, vrtov: 177.962 or., nogradov 68.603 or. gojzdov 444.283 or., manj: 55.038 or. travnikov, 1,148.336 oralov pašnikov.

V Galiciji z Bukovino pa je izkazalo se in sicer več njiv za 1.239.108 oralov, pašnikov za 148.021 or. gojzdov za 414.825 or., manj pa travnikov za 91.368 oralov.

Zanimivati bi smelo naše kmetovalce še poznati izkaz uspehov uravnave zemljiščno-davčnega katastra iz l. 1881 s prienačenjem z uspehi poprejšnjih davčnih zistemov v posameznih kronovinah ali deželah države.

1. Priraslo je površje zemljišč in sicer:

V celi državi za 3,050.023 oralov rodovitnega sveta, na Kranjskem za 11.391 or., na Koroškem za 59.169 or., na Štajerskem za 54.275 or., v Istri za 7809 or., na Tirolskem za 882.667 or., v Galiciji in Bukovini za 1,748.925 or., manj na Goriškem za 14.123 oralov.

Te številke same kažejo, koliko zemljišč je bilo do l. 1881 nevpisanih torej neobdanih osobito v Galiciji in na Tirolskem.

Telegrami.

Dunaj, 11. aprila. Cesar umival je dopoludne noge 12 starčkom z navadnim obredom. Navzoči so bili najvojvode in nadvojvodinje, najvišji dostojanstveniki, ministerski predsednik knez Windischgrätz, ministri Kallay, Schönborn in Madejsky, več poročnikov in poslancev in vojaško poveljništvo. — Cesaričino umivanje nog je radi njene odsotnosti izostalo.

Dunaj, 11. aprila. „Polit. Corr.“ naznanja: Cesar bode 8. maja s posebnim dvornim vlakom prišel v Pulj, kjer se bode ukrcal na jahti „Miramar“. Poveljništvo vojne marine in mestni zastop puljski delajo za sprejem velike priprave. Poveljništvo izdalo je veliko povabil za slavnost, katera se bo vršila, ko bodo izpustili mogočno vojno ladijo „Monarch“ v morje. Udeležniki si bodo dne 10. in 11. maja tudi lahko ogledali mornariške manevre.

Dunaj, 11. aprila. Cesar je danes obiskal nadvojvodo Karola Ludovika, kateri je od influence popolnoma ozdravil, le nekoliko je še hripav. Nadvojvoda Karol Ludovik je kot proktektorja namestnik družbe „rudečega križa“ poslal dunajski „rešilni družbi“ zahvalno pismo, v katerem izraža popolno za-

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Menjalnica bančnega zavoda

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

dovoljnost glede njenega mnogoletnega delovanja.

Dunaj, 11. aprila. V Budimpešti ne napravljajo volitev Franca Košuta nikakega posebnega vpliva, ker bi bil tako v kakem drugem okraju izvoljen. Sploh pa ne pričakujejo nikakega posebnega parlamentarnega uspeha od njega, ker Košut ni govorniško nadarjen.

Dunaj, 12. marca. Grof Adolf Zedwitz, brat člana gospodske zbornice, Kurta Zedwiza, se je v sence ustrelil, star 70 let. Vzrok je neka srčna bolezen.

Pulj, 11. aprila. Trgovinski minister grof Wurmbrand dospel je semkaj danes popoldne ob 1. uri. Po obedu pri pristaniškem poveljniku ogledal si je minister mesto in se potem podal na parniku „Pelagosa“ na otoke.

Budimpešta, 11. aprila. Poroča se, da so poskušali Srbi prodreti koroninski nasip, ki drži na ogersko obrežje, da bi zaprečili povodenj; delo se jim pa ni posrečilo. Ogerski mejni čuvaji so še vedno na straži.

Budimpešta, 12. aprila. Listi poročajo, da je Košut sinoči prišel semkaj. Vsprejela ga je več tisoč broječa množica. Burni eljenklici so ga pozdravljali. Nagovoru je odgovoril, da ga veseli, da je končno dobil dostojen delokrog, kjer bo mogel delovati za blagor domovine in nezavisne svobode Ogerske. Pred postajo so se ponavljale ovacije. Spregli so konje Košutovemu vozu in so voz nekaj časa dalje vlekli. Košuta so nesli somišljeniki na ramenih. Množica se je razkropila mej eljenklici.

Belgrad, 11. aprila. Liberalna stranka je sklenila, da se volitev v skupščino ne bode vdeležila. Avakumović je odložil vodstvo stranke.

Petrograd, 11. aprila. Carica-vdova je danes popoldne prišla semkaj. Tudi car in carica, veliki knez Mihael Aleksandrovič in velika kneginja Olga so dospeli semkaj.

Monakovo, 11. aprila. Princ Leopold bavarski se je s soprogo odpeljal v Brindisi, odkoder odpotuje na „Miramari“ na otok Krf.

Amsterdam, 11. aprila. Do 50 železnih obokov pri glavnem posloplju tukajšnje razstave se je podrlo. Trije delavci so težko ranjeni. Pravijo, da je nesrečo povzročila hudobija.

Novi Jork, 11. aprila. Kakor poroča brzozjav iz Novega Orleansa, jenjali so štrajkati delavci na tamošnjem obrežju, in so pripravljeni delati pri vsakem delodajalcu, bodi si ud delavske zveze ali ne. Tudi v zvezi z zamorci prevzamejo delo.

Umrli so:

11. aprila. Jožefa Petrovič, šivilja, 52 let, Gradaške ulice št. 8, vodenica. — Moric Gottlob, avstr.-oger. banke uradnik, 54 let, Franc Jožefa cesta 7, gnjiloba hrbtenice.

V bolnišnici:

9. aprila. Jurij Samotorčan, delavec, 59 let, ostarelost.

Tuji.

10. aprila.

Pri Stonu: Mlakar, Frank, Grader, Kohn z Dunaja. — Kolovrat iz Krnova. — Hary iz Zagreba. — Weizer z Reke.

— Tomasi iz Trsta. — Domladš iz Ilir. Bistrice. — Roblek iz Radovljice. — Kraluppi iz Budimpešte.

Pri avstrijskem caru: Vreze iz Ribnega. — Petkovšek iz Gorič.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		srakomera v mm	toplomera po Celziju			
7. u. sjut.		740.9	4.4	brezv.	jasno	
8. u. pop.		738.3	20.2	sl. vzh.	"	0.00
9. u. sveč.		737.2	13.0	sl. jzap.	"	

Srednja temperatura 12.2 za 3.2° nad normalom.

Zahvala.

234 1

Za izraze tako odkritosrčnega sočutja med dolgotrajno boleznijo naše nepozabne, iskreno ljubljene soproge, oziroma sestre in svakinje

Alojzije Jeglič roj. Gnezda

za tako častno spremstvo k njenemu zadnjemu počitku, kakor tudi za lepe vence in milo petje izražajo vsem udeležencem najpripronejšo zahvalo

žalujoči ostali.

V Idriji, dne 11. aprila 1895.

Poslano.

235 3-2

V pojasnilo

taistemu tukajšnjemu konkurentu, ki po zašlih osebah me obrekuje in preti z javnostjo, da je moje pristno bavarsko črno pivo „Lopatar“ (Spatenbräu) naravnost od pivovarnarja Gabriela Sedlmayer-ja (Bräuerei zum Spaten) v Monakovem, kateri edini je tudi vari, naročeno in dobljeno bilo, in ne po ovirni poti z dunajske zaloge.

Vabim torej slavno p. n. občinstvo še v bodoče na pristnega Sedlmayerjevega „Lopatarja“ vrček po 12 kr., na Koslerjevega marcnerja po 10 kr., kakor tudi na pristna vina liter po 24 in 32 kr., starega doljenca po 40 kr., sladkega prosekarja po 48 kr., refoško, zeleniko in teranca po 56 kr. ter ekstrahnega marsalca po 80 kr.

Velespoštovanjem

Kranjska vinarna v Ljubljani,
Slonove ulice 52.

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Protinski cvet

ali
cvet zoper trganje.

Steklenica 50 kr., 12 steklenic 4 gld. 50 kr.

Odlično najboljšo mazilo zoper trganje po udih, bolečine v rokah, nogah, v križu ter v živelih, otrpnele ude in kite itd.

Dobiva se pri 566 24

Ubaldu pl. Trnkóczyju

lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Vizitnice

priporoča

Katol. Tiskarna.

Različne rastline, korenine,

166 10 lubje in semena kupuje

Adolf Hauptmann v Ljubljani, Sv. Petra cesta 41.

Dunajska borza.

Dne 11. aprila.		Dne 10. aprila.		Kreditne srečke, 100 gld.	
Skupni državni dolg v notah	101 gld. 55 kr.	4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	152 gld. — kr.	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	150 „ —
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 65 „	5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	164 „ 50 „	Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 50 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 60 „	Državne srečke l. 1864, 100 gld.	197 „ — „	Rudolfove srečke, 10 gld.	23 „ 75 „
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	101 „ 35 „	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 50 „	Salmove srečke, 40 gld.	71 „ — „
Ogerska zlata renta 4%	123 „ 60 „	Tisne srečke 4%, 100 gld.	152 „ — „	St. Genois srečke, 40 gld.	72 „ 75 „
Ogerska kronska renta 4%, 200 kron	99 „ 40 „	Dunavske vravnave srečke 5%	132 „ 50 „	Waldsteinove srečke, 20 gld.	55 „ — „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1103 „ — „	Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	108 „ 75 „	Ljubljanske srečke	24 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	404 „ 60 „	Posojilo goriškega mesta	111 „ 25 „	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	170 „ 50 „
London vista	123 „ 30 „	4% kranjsko deželno posojilo	99 „ 25 „	Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gld. st. v.	3655 „ — „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 67 ¹ / ₂ „	Zastavna pisma av. osr. zem.-kred. banke 4%	99 „ 96 „	Akcije tržaškega Lloyda, 500 gld.	580 „ — „
20 mark	11 „ 93 „	Prijoritete obveznice državne železnice	223 „ 50 „	Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	111 „ 50 „
20 frankov (napoleonodor)	9 „ 68 „	„ „ južne železnice 3%	175 „ 60 „	Dunajskih lokal. železnice delniška družba	— „ — „
Italijanski bankovci	46 „ — „	„ „ južne železnice 5%	133 „ 70 „	Montanska družba avstr. plan.	85 „ 80 „
C. kr. cekini	5 „ 73 „	„ „ dolenskih železnice 4%	98 „ 50 „	Trboveljska premogarska družba, 70 gld.	163 „ 50 „
				Papirnih rubljev 100	131 „ — „

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanje za zube pri žrebanjih, pri izžrebanju najmanjšega dobika.
Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni svati za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.